

TOMASZ BRZEZICKI, IWO FISZ, JACEK WANTOCH-REKOWSKI

Wybrane aspekty prawne cechowania drewna

Selected aspects of timber marking

ABSTRACT

Brzezicki T., Fisz I., Wantoch-Rekowski J. 2019. Wybrane aspekty prawne cechowania drewna. Sylwan 163 (2): 103-110.

The issues of timber logging are not only of natural, but also of legal nature. A complicated procedure related to the certification of wood is required to ensure that wood can be subject to a course of trade. Wood trade is regulated by the national law. However, it is also delimited in the European Union legislation, which is extremely important in the context of Poland's EU membership. The legality of the origin of timber is confirmed by its marking. That process also aims at ensuring lawfulness of a timber trade and preventing illegal logging. The purpose of this article is to present the legal aspects of wood marking and the responsibility of the entity that harvested it. The manuscript contains also an analysis of legal regulations related to procedures allowing the entry of timber into legal transactions. Due to the fact that the legal acquisition of a timber is always based on formalized files (forest management plans) or an administrative decision, the only possible research method we could adopt is the dogmatic and legal method. Our findings concern forests belonging to the State Treasury and other entities located throughout Poland. We analysed binding regulations, case law and literature and determined which procedures should be implemented to talk about legal logging. The main problems concern entities other than the State Treasury. We pointed out the consequences of the illegal introduction of a timber into legal transactions. We also clarified the doubts arising in relation to the certificate of legality of the harvested timber as a document confirming its origin. The certificate should be included in the acts of administration, and therefore, similarly to the case of a timber marking, public administration activities subject to the control of administrative courts. An important element of the study are also the arrangements made in the field of administrative fines related to illegal activities towards forests, which constitute the state budget income.

KEY WORDS

forests, marking of wood, conservation of forest resources, legality certificate

ADDRESSES

Tomasz Brzezicki ⁽¹⁾ – e-mail: brzoza@umk.pl

Iwo Fisz – e-mail: iwo.fisz@gmail.com

Jacek Wantoch-Rekowski ⁽²⁾ – e-mail: rekowski@umk.pl

⁽¹⁾ Zakład Prawa Administracyjnego, Uniwersytet Mikołaja Kopernika; ul. Bojarskiego 3, 87-100 Toruń

⁽²⁾ Zakład Prawa Budżetowego i Finansów Samorządu Terytorialnego, Uniwersytet Mikołaja Kopernika; ul. Bojarskiego 3, 87-100 Toruń

Wstęp

Wprowadzenie drewna do obrotu prawnego wymaga przeprowadzenia procedury związanej z jego legalizacją. Obrót drewnem podlega bowiem reglamentacji zarówno na poziomie prawa krajowego, jak i prawa Unii Europejskiej. Stosownie do art. 14a ust. 1 ustawy o lasach [Ustawa... 1991b] drewno pozyskane w lasach podlega ocechowaniu. Ocechowanie służy potwierdzeniu legalności pochodzenia drewna [Safjan 2012] i ma na celu zapewnienie zgodnego z prawem obrotu drewnem oraz zapobieganie nielegalnym wyrębom [Radecki 2012, 2017; Wyrok... 2017].

Ocechowanie ma zapobiegać nielegalnym działaniom ze strony właściciela lasu oraz osób trzecich. Regulacje dotyczące lasów przewidują ochronę zasobów leśnych przed czynnościami niezgodnymi z zasadami gospodarki leśnej zarówno ze strony osób, którym przysługują odpowiednie uprawnienia do lasów, jak i ze strony osób nieuprawnionych (tj. nieposiadających tytułu do dysponowania lasem). Obowiązek ocechowania drewna jest przejawem kontroli państwa nad wykonywaniem prawa własności. Istniejąca zasada jest charakterystyczna dla szeroko rozumianego prawa ochrony środowiska i przyrody, gdyż zmierza do ochrony zasobów naturalnych poprzez ograniczenie wycinki drzew. Nie jest bowiem możliwe wycięcie i wprowadzenie do obrotu prawnego drewna bez stosownego zezwolenia.

Istniejąca regulacja wprowadza karą i administracyjną ochronę zasobów leśnych. W tym zakresie na uwagę zasługuje przepis art. 290 § 1 Kodeksu karnego [Ustawa... 1997b], zgodnie z którym, kto w celu przywłaszczenia dopuszcza się wyrębu drzewa w lesie, podlega odpowiedzialności jak za kradzież. Czyn taki podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat, a w przypadku mniejszej wagi karze grzywny, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku (art. 278 § 1, art. 278 § 3). Zgodnie natomiast z art. 120 § 1 Kodeksu wykroczeń [Ustawa... 1971], kto w celu przywłaszczenia dopuszcza się wyrębu drzewa w lesie albo kradnie lub przywłaszcza sobie z lasu drzewo wyrąbane lub powalone, jeżeli wartość drzewa nie przekracza 500 zł, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny. Jest to więc czyn przepołowiony, determinowany wartością drzewa.

Stosownie do przepisu art. 158 § 1 Kodeksu wykroczeń właściciel lub posiadacz lasu, który dokonuje wyrębu drzewa w należącym do niego lesie albo w inny sposób pozyskuje z tego lasu drewno niezgodnie z planem urządzenia lasu, uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją określającą zadania z zakresu gospodarki leśnej albo bez wymaganego pozwolenia, podlega karze grzywny.

Przepisy karne mają charakter subsydiarny wobec regulacji zawartej w ustawie szczególnej, jaką jest ustawa o lasach, i stanowią pewien minimalny poziom ochrony zasobów leśnych. Dobrem chronionym tymi przepisami są zasoby leśne oraz prawo własności przysługujące właścicielowi lasu [Gałązka 2018].

Prawny charakter cechowania drewna objaśnił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach zauważając: „pamiętać bowiem trzeba, że ocechowanie drewna i wystawienie dokumentu stwierdzającego legalność pochodzenia pozyskanego drewna (art. 14a ustawy) jest urzędową czynnością o charakterze wtórnym w stosunku do aktów, na podstawie których może nastąpić pozyskanie drewna zgodnie z prawem. Wydając właścicielowi lasu dokument, o jakim mowa w art. 14a ust. 3, bądź odmawiając jego wydania, organ ogranicza się jedynie do badania, czy pozyskanie drewna nastąpiło w oparciu o plan urządzenia lasu, decyzję, o jakiej mowa w art. 19 ust. 3, czy też decyzję wydaną na podstawie art. 23 ust. 4 ustawy” [Wyrok... 2017]. Stanowisko to należy uzupełnić o stwierdzenie Naczelnego Sądu Administracyjnego: „Oznacza to, że organ nie tylko stwierdza legalność pozyskanego drewna w zakresie ilości drzew oraz ich pochodzenia z oznaczonej nieru-

chomości, ale też sprawdza, czy drewno pozyskane zostało przez osobę uprawnioną, tj. właściciela” [Wyrok... 2012].

Jakkolwiek nie wynika to wprost z przepisu art. 14a ust. 1 Ustawy... [1991b], to należy przyjąć, że o cechowaniu podlega wyłącznie drewno pozyskane z lasów legalnie. Przepis § 9 ust. 4 Rozporządzenia... [1998] stanowi, że świadectwo legalności pozyskanego drewna jest dokumentem stwierdzającym legalność pozyskania drewna. Trudno zatem przyjąć, aby nielegalnie pozyskane drewno (np. pozyskane wbrew postanowieniom uproszczonego planu urządzenia lasu) mogło podlegać o cechowaniu. Przeciwnie – przepis art. 158 § 2 Kodeksu wykroczeń przewiduje przepadek drewna pozyskanego na skutek popełnienia wykroczenia. Wprowadzanie do obrotu nielegalnie pozyskanego drewna lub produktów pochodzących z takiego drewna jest bowiem zabronione (art. 4 ust. 1 Rozporządzenia... [2010]).

Na kontrolny charakter czynności cechowania drewna wskazuje fakt, że informacje o ilości pozyskanego drewna są wykorzystywane przy ewidencjonowaniu wykonania planu urządzenia lasu [Szałata 2015].

Wyrąb lasu

Podstawowymi instrumentami dotyczącymi racjonalnych zasad eksploatacji lasów są plan urządzenia lasu oraz uproszczony plan urządzenia lasu. Plan urządzenia lasu, zgodnie z definicją określoną w art. 6 ust. 1 pkt 7 Ustawy... [1991b], jest podstawowym dokumentem gospodarki leśnej opracowywanym dla określonego obiektu, zawierającym opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej, zaś uproszczony plan jest opracowywany dla lasu o obszarze co najmniej 10 ha, stanowiącego zwarty kompleks leśny, i zawiera skrócony opis lasu i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz podstawowe zadania dotyczące gospodarki leśnej. Dodatkowo dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, niestanowiących własności Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej określa decyzja starosty wydana na podstawie inwentaryzacji stanu lasów (art. 19 ust. 3). Obligatoryjnie sporządzenie planu jest dokonywane przez specjalistyczne jednostki lub inne podmioty wykonawstwa urządzeniowego (art. 19 ust. 5).

Z pominięciem zasad wynikających z uproszczonego planu urządzenia lasu lub decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 3 Ustawy... [1991b], pozyskanie drewna w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa może nastąpić wyłącznie w przypadkach losowych, na podstawie decyzji starosty wydanej w trybie art. 23 ust. 4. Powyższa decyzja stanowi wyjątek od zasady gospodarowania lasem na podstawie planu uproszczonego i jej przesłanki nie mogą być interpretowane w sposób rozszerzający. W orzecznictwie wskazuje się, że samo „zagrożenie dewastacją lasu nie może być uznane jako przypadek losowy” [Wyrok... 2002].

Powyższe oznacza, że legalne pozyskanie drewna jest zawsze oparte na sformalizowanych aktach (plany urządzenia lasu) lub decyzji administracyjnej. Takie rozwiązanie pozwala na kontrolowanie przez podmioty władzy publicznej wycinki drzew znajdujących się w lasach. Cechowanie drewna jest więc sfinalizowaniem możliwości jego legalnego pozyskania.

Cechowanie drewna i świadectwo legalności

Podmiotowo obowiązek cechowania drewna obciąża właściciela lasu – w przypadku lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa (art. 14a ust. 2 Ustawy... [1991b]), zaś drewno pozyskane w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa cechuje starosta, który wystawia właścicielowi lasu dokument stwierdzający legalność pozyskania drewna (art. 14a ust. 3). Kompetencje do wykonywania tej czynności mogą zostać powierzone, na podstawie porozumienia, nadleśniczemu (art. 5 ust. 3).

Właścicielem lasu określa się osobę fizyczną lub prawną będącą właścicielem albo użytkownikiem wieczystym lasu oraz osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej będącą posiadaczem samoistnym, użytkownikiem, zarządcą lub dzierżawcą lasu (art. 6 pkt 3). Cechowanie drewna należy zaliczyć do kwalifikowanych czynności z zakresu administracji publicznej. Sposób cechowania drewna określany jest w w Rozporządzeniu... [1998], które odsyła w § 4 do stosowania regulacji Polskiej Normy.

Szczegółowy tryb cechowania drewna został dookreślony w Rozporządzeniu... [1998] i jest uzależniony od podmiotu, którego własnością jest pozyskane drewno. W przypadku lasów należących do Skarbu Państwa cechowanie drewna dokonuje się po jego pozyskaniu, przed wywozem z lasu lub przerobem (§ 3 ust. 1), zaś drewno w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa jest cechowane w miejscu jego pozyskania (§ 3 ust. 2). Podmiotem uprawnionym do cechowania tego ostatniego drewna jest starosta, który dokonuje tej czynności niezwłocznie po zawiadomieniu przez właściciela lasu o pozyskaniu drewna (§ 9 ust. 4). On także wydaje świadectwo legalności pozyskanego drewna.

Cechowanie drewna wykonuje się przez naniesienie na drewno za pomocą tarczy znaku graficznego w kolorze czarnym oraz przymocowanie płytki z odpowiednim numerem. W zależności od pochodzenia drewna numer ma odpowiedni, charakterystyczny kolor: czerwony (Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe), zielony (parki narodowe), żółty (Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, obecnie Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolniczego, oraz lasy będące w użytkowaniu wieczystym) i niebieski (las niestanowiące własności Skarbu Państwa). Cechowanie należy zaliczyć do czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących obowiązków wynikających z przepisów prawa, przewidzianych w art. 3 § 2 pkt 4 [Ustawa... 2002]. Jest ono obowiązkiem podmiotu, który je pozyskał, i jest niezbędne do legalnego wprowadzenia do obrotu prawnego. O ile nie wywołuje wątpliwości cechowanie drewna pochodzącego z lasów należących do Skarbu Państwa, to już w odniesieniu do innych lasów dokonuje tego organ administracji publicznej.

Rozporządzenie wskazuje, że cechowanie powinno nastąpić niezwłocznie po dokonaniu zawiadomienia starosty, który po jego uzyskaniu dokonuje czynności materialno-technicznej, jaką jest cechowanie. Wprowadzenie terminu nieostrego „niezwłocznie” może wywoływać pewne wątpliwości interpretacyjne. Nie będzie jednak błędem stwierdzenie, że cechowanie powinno nastąpić tak szybko, jak to możliwe, z uwzględnieniem możliwości technicznych starosty. Są to okoliczności związane nie tylko z obsadą kadrową starostwa, lecz także lokalizacją pozyskanego drewna. Drewno może być zlokalizowane w miejscach o trudnym dostępie, co powinno zostać uwzględnione przy interpretacji pojęcia „niezwłocznie” do konkretnej sytuacji.

Uznanie o cechowania za obowiązek wynikający z mocy prawa ma istotne znaczenie praktyczne, bowiem taka kwalifikacja czynności dokonywanej przez starostę pozwala na jej objęcie kognicją sądów administracyjnych. Oznacza to, że sądy administracyjne są uprawnione do kontroli legalności samego cechowania drewna (np. sytuacji, w której starosta o cechował drewno wadliwie), odmowy dokonania czynności cechowania (np. poprzez stwierdzenie, że drewno nie podlega o cechowaniu) lub bezczynności i przewlekłości w tym zakresie (niepodjęcie czynności zmierzających do o cechowania drewna).

Takie rozwiązanie pozwala na stosowanie do czynności cechowania tylko przepisów ustawy o lasach oraz rozporządzenia bez konieczności stosowania sformalizowanych procedur wynikających z Kodeksu postępowania administracyjnego (Kpa) [Ustawa... 1960]. Wskazane regulacje mają charakter wyczerpujący. Natomiast poddanie kontroli cechowania sądom administracyjnym pozwala na zagwarantowanie praw procesowych pozyskującemu drewno przez możliwość poddania dokonywanych czynności lub ich braku kontroli sądów administracyjnych.

Pewne wątpliwości powstały w odniesieniu do świadectwa legalności pozyskanego drewna, jako dokumentu potwierdzającego jego pochodzenie. Zdaniem autorów świadectwo należy zaliczyć do aktów z zakresu administracji, a więc podobnie jak w przypadku cechowania drewna działania administracji publicznej podlegającego kontroli sądów administracyjnych. Jest to jedyny dokument potwierdzający legalność pochodzenia drewna i umożliwiający jego wprowadzenie do obrotu. W judykaturze przyjmuje się, że zgodnie z art. 14a ust. 3 Kpa drewno pozyskane w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa cechuje starosta, który wystawia właścicielowi lasu dokument stwierdzający legalność pozyskania drewna. Właściwa wykładnia przytoczonego przepisu prowadzi do wniosku, że stwierdzenie legalności pozyskania drewna przez właściwy organ dokonywane jest w znaczeniu przedmiotowym i podmiotowym [Wyrok... 2012]. Dotyczy to zatem oceny zgodności pozyskania drewna z aktem regulującym gospodarkę leśną (planem urządzenia lasu lub decyzją), jak i weryfikacji pozyskania drewna przez podmiot uprawniony (właściciela lasu).

W praktyce powstało zagadnienie konieczności uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie świadectwa legalności. W odniesieniu do tej kwestii zajął stanowisko WSA w Lublinie, który stwierdził, że „wydanie (...) świadectwa legalności pozyskanego drewna jest czynnością urzędową, która nie podlega opłacie skarbowej, bowiem takiej opłacie podlega w sprawach indywidualnych z zakresu administracji publicznej dokonanie czynności urzędowej na podstawie zgłoszenia lub na wniosek (art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o opłacie skarbowej). Tymczasem zgodnie z § 9 pkt 3 cyt. rozporządzenia, starosta dokonuje cechowania drewna niezwłocznie po zawiadomieniu przez właściciela lasu o pozyskaniu drewna. »Zawiadomienia«, o którym mowa w tym przepisie, nie można utożsamiać z wymienianym w art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o opłacie skarbowej »zgłoszeniem« czy też »wnioskiem«. Zawiadomienie oznacza przekazanie komuś wiadomości, poinformowanie go, zaś zgłoszenie – oznacza wystąpienie z czymś. Zatem osoba zawiadamiająca informuje jedynie o fakcie, jakim jest pozyskanie drewna, i nie występuje o wydanie świadectwa legalności pozyskanego drewna. Inne rozumienie pojęć zgłoszenia i zawiadomienia jako pojęć tożsamyh pozostawałoby w sprzeczności z zasadą zakazującą wykładni synonimicznej (nadającej różnym zwrotom to samo znaczenie). Na niedopuszczalność wykładni synonimicznej wskazuje zarówno wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 lutego 1999 r. (sygn. akt K 25/98), jak też i uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2000 r. (KZP 16/00) oraz dotychczasowe orzecznictwo sądów administracyjnych (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 21 listopada 2007 r. – sygn. akt III SA/Wa 1703/07 – gdzie Sąd stwierdził: »Nie można bowiem odmiennym sformułowaniami nadawać tego samego znaczenia. W przeciwnym razie wątpliwe stałoby się założenie o racjonalności postępowania ustawodawcy«) [Wyrok... 2007].

Administracyjne kary pieniężne za nielegalny obrót drewnem

Następstwem nielegalnego wprowadzenia drewna do obrotu prawnego są również konsekwencje karno-administracyjne. W omawianym zakresie została ustanowiona wprost kara administracyjna za wprowadzanie do obrotu nielegalnie pozyskanego drewna. Zgodnie z przepisem art. 66b Ustawy... [1991b], kto, wbrew zakazowi określonymu w art. 4 ust. 1 Rozporządzenia... [2010], wprowadza do obrotu nielegalnie pozyskane drewno lub produkty z drewna, podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości od 20 000 do 500 000 zł. Danecka i in. [2016] określają taką sytuację mianem deliktu administracyjnego z art. 66b.

Stosownie do przepisu art. 2 lit. b Rozporządzenia... [2010] wprowadzanie do obrotu to dostarczenie odpłatnie lub nieodpłatnie – dowolnym sposobem i niezależnie od stosowanej techniki

sprzedaży – drewna lub produktów z drewna po raz pierwszy na rynek wewnętrzny do celów dystrybucji lub wykorzystania w ramach działalności handlowej. Termin ten obejmuje także dostawę przy zastosowaniu środków porozumiewania się na odległość określonych w dyrektywie 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 maja 1997 roku w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość, przy czym dostarczanie na rynek wewnętrzny produktów z drewna wytworzonych z drewna lub produktów z drewna już wprowadzonych do obrotu na rynku wewnętrznym nie stanowi „wprowadzania do obrotu” [Dyrektywa... 2011].

Organem wymierzającym karę jest właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska (art. 66f ust. 1 pkt 2 Ustawy... [1991b]). Przepisy te nie regulują właściwości miejscowej organów w sprawach nałożenia wskazanej kary pieniężnej. Zastosowania nie znajdzie w tym zakresie także przepis art. 21 § 1 pkt 1 Kpa. Trzeba bowiem zauważyć, że kara określona w przepisie art. 66b Ustawy... [1991b] dotyczy wprowadzenia do obrotu, nie jest zatem związana z bezprawnym pozyskaniem drewna (wyrębem). Z tej przyczyny nie można uznać, aby była to sprawa dotycząca nieruchomości. Sam wyrąb, jak wcześniej wspomniano, jest sankcjonowany normami prawa karnego. Oznacza to, że kara administracyjna w zakresie dotyczącym omawianych kwestii jest w istocie wymierzana za brak świadectwa legalności.

Nie jest to również sprawa dotycząca prowadzenia zakładu pracy (art. 21 § 1 pkt 2 Kpa), zatem właściwy miejscowo jest wojewódzki inspektor ochrony środowiska właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę strony postępowania, a w braku zamieszkania w kraju – według miejsca pobytu strony lub jednej ze stron; jeżeli żadna ze stron nie ma w kraju zamieszkania (siedziby) lub pobytu – według miejsca ostatniego ich zamieszkania (siedziby) lub pobytu w kraju (art. 21 § 1 pkt 3 Kpa). Organem odwoławczym jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska – art. 8 [Ustawa... 1991a].

Regulacja art. 66b Ustawy... [1991b] wymaga rozważenia w zakresie stosowania przepisów działu IVA Kpa o administracyjnych karach pieniężnych. Jak wynika z przepisu art. 189a § 2, w przypadku uregulowania w przepisach odrębnych przesłanek wymiaru administracyjnej kary pieniężnej, odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub udzielenia pouczenia, terminów przedawnienia nakładania administracyjnej kary pieniężnej, terminów przedawnienia egzekucji administracyjnej kary pieniężnej, odsetek od zaległej administracyjnej kary pieniężnej czy udzielania ulg w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej przepisów działu w tym zakresie nie stosuje się.

W przepisach Ustawy... [1991b] uregulowane zostały przesłanki wymiaru (art. 66f ust. 2), odstąpienia od nałożenia (art. 66f ust. 3) oraz przedawnienia nałożenia (art. 66f ust. 4) administracyjnej kary pieniężnej. W tym zakresie regulacje działu IVA Kpa nie będą znajdowały zastosowania. Do administracyjnej kary pieniężnej będą natomiast miały zastosowanie regulacje o terminach przedawnienia egzekucji administracyjnej kary pieniężnej (art. 189g § 3 i art. 189j). Przepis art. 66h Ustawy... [1991b] zawiera odesłanie do przepisów działu III Ordynacji podatkowej [Ustawa... 1997a], przy czym uprawnienia organu podatkowego przysługują organom wymierzającym administracyjne kary pieniężne. Regulacja ta jest chronologicznie wcześniejsza od przepisów dotyczących odsetek od zaległej administracyjnej kary pieniężnej i udzielania ulg w jej wykonaniu (odpowiednio art. 189i oraz 189k Kpa), które zostały wprowadzone 1 czerwca 2017 roku. W tym zakresie zastosowanie będą miały przepisy Ordynacji podatkowej. Możliwość ich zastosowania oznacza, że istnieje także prawna możliwość zastosowania ulg w spłacie administracyjnej kary pieniężnej, takich jak umorzenie czy rozłożenie na raty.

W samoistny sposób uregulowany został termin płatności kary pieniężnej. Zobowiązany do jej zapłaty powinien uiścić ją w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu administracyjnej kary pieniężnej stała się ostateczna, na odrębny rachunek bankowy właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska (art. 66g ust. 1 pkt 1 [Ustawa... 1991b]).

Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych stanowią dochód budżetu państwa. Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 2 Ustawy... [2009] zaliczyć je należy do „innych dochodów budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych należnych na podstawie odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych”. Z kolei art. 111 tej ustawy, zawierający katalog dochodów budżetu państwa, do jego niepodatkowych dochodów zalicza m.in. (w pkt. 12) „grzywny, mandaty i inne kary pieniężne, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej”. Lipiec-Warzecha [2011] wskazuje, że „grzywny, mandaty i inne kary pieniężne, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej, mają charakter dochodów ubocznych Skarbu Państwa. Pozyskiwane są »przy okazji« realizacji innych celów państwa, a efekt fiskalny im towarzyszący – choć oczywiście występujący i istotny z punktu widzenia wpływów budżetowych – ma znaczenie drugorzędne”. W sytuacji braku uiszczenia wymierzonej kary podlega ona egzekucji administracyjnej. Organem egzekucyjnym właściwym w tej sprawie jest naczelnik urzędu skarbowego. Z uwagi na fakt, że kara pieniężna wymierzana jest w drodze decyzji administracyjnej, wierzycielem jest organ pierwszej instancji, który wydał rozstrzygnięcie.

Podsumowanie

Kwestie wycięcia drzew to nie tylko zagadnienia o charakterze przyrodniczym, ale również prawnym. W powyższym zakresie omawiane zagadnienia regulowane są normami prawa cywilnego (własność i inne prawa), karnego (sankcje za nielegalne działania względem lasów) i administracyjnego (możliwość wycinki, regulacja gospodarki leśnej, wprowadzenie drewna do obrotu prawnego). Czynność konwencjonalna „weź siekiere i zetnij drzewo” wymaga szerokiej znajomości systemu prawa polskiego i regulacji unijnych. W skrajnych sytuacjach może zakończyć się sankcją karną (do 5 lat pozbawienia wolności) lub administracyjną karą pieniężną (do 200 000 zł).

Literatura

- Danecka D., Habuda A. [red.], Radecki W., Rotko J. 2016. Polskie prawo leśne. Difin, Warszawa.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów. 2011. Dz. Urz. Unii Europejskiej L 304.
- Gałązka M. 2018. Kodeks karny. Komentarz. Legalis. Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa.
- Lipiec-Warzecha L. 2011. Ustawa o finansach publicznych. Komentarz. LEX. Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa.
- Radecki W. 2012. Ustawa o lasach. Komentarz. LexisNexis, Warszawa.
- Radecki W. 2017. Ustawa o lasach. Komentarz. LEX. Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa.
- Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 lutego 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad cechowania drewna, wzorów urzędzeń do cechowania i zasad ich stosowania oraz wzoru dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna. 1998. Dz. U. z 1998 r. Nr 36, poz. 201 ze zm.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna. 2010. Dz. U. UE L 295/23.
- Safjan M. [red.]. 2012. System Prawa Prywatnego. Tom 1. Prawo cywilne – część ogólna. Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa.
- Szałata J. 2015. Na prywatnych włościach. Echa Leśne 619: 46-48.
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny. 1997b. Dz. U. z 2018 r., poz. 1600 ze zm.
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. 1960. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096.
- Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. 1991a. Dz. U. z 2018 r., poz. 1471 ze zm.
- Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń. 1971. Dz. U. z 2018 r., poz. 618 ze zm.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. 2009. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach. 1991b. Dz. U. z 2018 r., poz. 2129 ze zm.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. 1997a. Dz. U. z 2018 r., poz. 800 ze zm.

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. 2002. Dz. U. z 2018 r. poz. 1302 ze zm.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 25.02.2002 r. 2002. Sygn. II SA 3073/00, LEX nr 81978.

Wyrok NSA z dnia 19.07.2012 r. 2012. Sygn. II OSK 773/11, CBOSA.

Wyrok WSA w Kielcach z dnia 7.12.2017 r. 2017. Sygn. II SA/Ke 465/17, CBOSA.

Wyrok WSA w Lublinie z dnia 28.11.2007 r. 2007. Sygn. I SA/Lu 599/07, CBOSA.